

Enehagens skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Verksamhetsformer som omfattas av planen är skola och
fritidshem.**

läsåret 2016–2017

2016 09 01 – 2017 08 31

Vår vision

*Vår skola är en plats för lärande och växande.
Vi vill att personal och elever tillsammans utvecklar en god social
kompetens, god självkänsla och ett gott självförtroende.*

Alla ska känna sig sedda, trygga och bekräftade!

Del 1 - Föregående plan

Utvärdering

Utvärderingen gjordes under våren 2016.

Elevers delaktighet:

Elever deltar i utvärdering genom enkäter.

Samtal/Kartläggning i respektive klassrum och fritidshemsgrupp. Elevrådet är med och gör prioriteringar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Genom föräldraenkät och skolrådsrepresentanter.

Personalens delaktighet:

Personal deltar i utvärdering i vårt kvalitetsarbete och därmed i upprättandet av planen. Vi har ägnat en studiedag åt detta med arbete i samtliga arbetslag och även i blandade konstellationer.

Förankring av planen:

Föreslagen plan har varit på remiss bland elever och personal samt diskuterats på skolrådet. Respektive arbetslag ansvarar för förankringen av planen bland eleverna.

Resultat av utvärderingen av föregående plan

Främjande arbete:

Låda: I de flesta klassrum/avdelningar finns en låda där eleverna kan lämna uppgifter anonymt. Lådorna är ett komplement till klassråd, fritidsråd och det spontana samtalet. Det är viktigt att lådorna är synliga, att rutiner finns på när de töms och när frågorna tas upp.

Rastsystem: Vi har ett rastsystem, med vuxna ute på varje rast. Vi behöver se över våra rutiner kring när personal är sjuka eller lediga för att hålla vår plan. Vi är bra på att uppmärksamma barn som är ensamma, verkar må dåligt, se ledsna ut eller ofta är i konflikt.

Kartläggning: Kartläggningar och sociogram genomförs vid behov.

Gemensamma aktiviteter: Vi har under året genomfört gemensamma aktiviteter med positivt resultat.

Trygghetsgruppen: Utvärdering visar att trygghetsgruppens uppdrag behöver bli tydligare för samtlig personal och mer synlig för eleverna.

Ansvarsklasser: Trygghetsgruppen har delat in i ansvarsklasser. Varje klass har fått besök av sina representanter. Inför varje termin behöver listan uppdateras ifall personalförändringar sker.

Pojkar och flickor: Genom att sätta fokus på att ge pojkar och flickor lika mycket utrymme, kan vi se att vi mer frekvent använder oss av olika metoder för att främja likabehandling. Vi behöver utvärdera med eleverna hur de upplever det.

Etiska samtal: Etiska samtal/värderingsövningar genomförs.

Förebyggande:

Rastvärdssystem: Vi har ett rastvärdssystem, med vuxna ute på varje rast. Vi behöver genomföra en trygghetsvandring för att säkra upp otrygga platser och att all personal tar del av detta.

Skolgårdsregler: Vi har arbetat fram skolgårdsregler och presenterat dem i klasserna. Dessa regler behöver aktivt följas av alla.

Kompetensutveckling: Utvärderingen visar att en stor del av personalen känner trygga med våra rutiner kring arbetet med kränkningar. Men vi behöver vara ännu tydligare.

Åtgärdande: Rutiner kring hur vi ska gå tillväga i arbetet mot kränkande behandling finns utarbetade. Det har blivit en bättre rutin för anmälning av kränkande behandlingar.

Värdegrundsfrågor: Utvärderingen visar att vi behöver mer samverkan i skolan kring värdegrundsfrågor och att samarbetet mellan klasser och trygghetsgruppen behöver utökas.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Skolans egen trivselenkät har genomförts av alla elever (med undantag av sjukdom/ledighet). Elevenkäter år 2 och 5 under januari.

Kartläggning via intervjuer/sociogram av elever i en del klasser/fritidsgrupper.

Områden som berörs i kartläggningen Kränkande behandling

Elevdeltagande:

Svarat på enkäter och deltagit i samtal.

Personaldeltagande:

Genomfört intervjuer och enkäter, utvärderingsdag, sammanställt sina resultat av åtgärder i arbetslagen, diskussioner under studiedag i februari.

Resultat och analys av kartläggning

Majoriteten av eleverna känner sig trygga på skolan. Det finns elever som uppger att de är rädda för andra elever och vuxna. De flesta elever uppger att de har någon vuxen att prata med. Vi kan se att vi har kommit en bit på väg men alla våra mål är inte uppfyllda.

Analys: Vi har under året sett en ökad oro bland barnen. Det kan finnas flera orsaker till det. Det ökade elevantalet och trångboddheten kan spela in. Vi tror att det är viktigt att vi lägger större fokus på det förebyggande arbetet. Vi har ett rastvärdssystem med vuxna ute på varje rast. Alla vuxna som är rastvärdar bär en gul väst för att eleverna ska veta vem de kan vända sig till. De flesta eleverna känner sig trygga på skolan, men inte alla. Därför är det viktigt att vi blir bättre på att uppmärksamma platser som eleverna upplever som otrygga. Vi vill att eleverna ska lära känna varandra bättre över klass/fritidsgränserna för att öka känslan av trivsel, trygghet och respekt.

Del 2 - Så här ska vi arbeta under läsåret 2016-2017

Främjande arbete

- All personal har ett positivt förhållningssätt mot eleverna.
- I varje klass/fritidsavdelning ska finnas en låda där man anonymt kan lägga i en lapp med uppgift om något hänt.
- All personal är uppmärksam på om något barn går ensamt, ofta är i konflikt etc.
- Vi har ett organiserat rastvärdssystem med rastaktiviteter på några raster.
- Kartläggning av sociala grupperingar och trygghet och trivsel görs varje termin.
- Gemensamma aktiviteter som temaarbeten, skolstartsaktiviteter genomförs regelbundet där elever är med i planering och genomförande
- Vi jobbar med värderings- och samarbetsövningar med eleverna för att stärka värdegrundsarbetet både under den obligatoriska skoldagen och i fritidsverksamheten. I samband med övningarna förs samtal där man reflekterar och utforskar vad som kommit fram.
- Vi ger möjligheter för eleverna att kontinuerligt diskutera normer, attityder och hur goda relationer vårdas.
- På APT ges personalen tid att diskutera egna normer och attityder.
- Vi har ordningsregler som upprättats av elever och personal.
- Vi har regelbundna klassråd och elevråd.
- Föräldramöten och utvecklingssamtal genomförs regelbundet
- Funktionsnedsättning: Vi anpassar alla verksamheterna efter elevernas olika förutsättningar.
- Kön: Vi skapar en miljö där eleverna får utvecklas och accepteras som den är, genom att vi gör medvetna val vad gäller t.ex. lekmaterial, litteratur och gruppindelning.
- Etnisk tillhörighet: I vår verksamhet arbetar vi för att eleverna utvecklar sin empati och visar respekt för andras kulturer och värderingar. Vi fokuserar på att eleverna ska känna sig stolta över sig själva och sitt ursprung. Detta tränas bland annat genom att

eleverna får berätta om sin familj, sina traditioner och att man samtalar om likheter och olikheter i seder och bruk.

- Sexuell läggning: Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och kompetensutvecklar personalen i hur skolan förmedlar normer om sexuell läggning. Förutsättningar skapas för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på sexuell läggning. Ett exempel kan vara att titta på film och diskutera innehållet.
- Religion eller annan trosuppfattning: Tillsammans med eleverna analyseras och diskuteras fördomar och stereotypa föreställningar om olika religiösa grupper som kan förekomma i media eller läromedel. Vi skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utifrån kunskaper om de olika religionernas likheter och olikheter. Detta gör vi genom att vi till exempel uppmärksammar olika religiösa traditioner och dess påverkan på vardagen.

Ansvariga:

Rektor, kurator, EHT, pedagoger och trygghetsgruppen

Datum när det ska vara klart: Pågående under läsåret

Förebyggande arbete

Kartläggningen har visat att det förekommer kränkande handling

Mål: Ingen elev ska utsättas för kränkande behandling

Åtgärder:

- Noggrann genomgång av rutiner vid kränkningar med personalen.
- Implementering av handlingsplan vid oroliga situationer. **Bilaga 2**

- All personal ska ha kännedom om otrygga platser.
- Trygghetsvandringar genomförs 1 gång/läsår.
- Personal ska befinna sig på platser på skolan där elever, vid trygghetsvandringen, påtalat att de känner sig otrygga.
- All personal som är ute på rasterna ska bära gul väst.

- Se över och revidera våra skolgårdsregler för att möjliggöra att rasterna upplevs positiva.
- Informera och synliggöra reglerna för alla elever och all personal.

- Pedagogisk personal genomför samtal med den som kränkts/diskriminerats och den som har kränkt/diskriminerat

- Samtal och diskussioner i klasserna och på fritidshemmet där frågorna lyfts och information ges om vad det innebär. Eleverna får möjlighet att fundera över och komma med förslag på hur vi förbättrar verksamheten. Vi genomför övningar och lekar som stärker sammanhållning och gemenskap där det också ges utrymme för reflektion.

Motivering av åtgärder:

Kartläggningen visar att det är elever som känner sig kränkta.

Ansvarig: All personal

Datum när det ska vara klart: 2017-03-31

Åtgärdande arbete

Rutiner för akuta situationer

Vad gör vi när det upptäckts att någon utsatts för kränkande behandling eller trakasserier?

Elev, förälder eller personal kan rapportera en kränkning man ser. Skolans personal är skyldig att direkt ingripa.

En förälder eller elev kan vända sig till skolans personal (lärare, fritidspersonal eller annan) som i sin tur är skyldiga att rapportera till rektor. Rektor är skyldig att skyndsamt se till att utredning görs.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Steg 1 (sker i praktiken parallellt med steg 2):

Kränkande behandling rapporteras till rektor som gör anteckning i elevdokumentationssystemet PMO samt rapporterar till huvudman.

Steg 2:

Samtal med den utsatte. Samtal med de som utsätter. Föräldrar informeras. Samtalen hålls av pedagogisk personal eller elevhälsapersonal.

Steg 3:

Allvarssamtal vid upprepad kränkning hålls av någon ur Trygghetsgruppen, Elevhälsoteamet eller annan vuxen.

Föräldrar informeras.

Steg 4:

Om kränkning inte upphör lyfts ärendet till Elevhälsoteamet som sammanträffar med föräldrarna.

Allt dokumenteras på särskilda blanketter.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- . Vid anmälan till ansvarig chef anmäler denne till barn- och utbildningsförvaltningen som ansvarar för att en utredning genomförs (vid behov konsulterar personalavdelningen).
- . Vid anmälan till barn- och utbildningsförvaltningen skall ansvarig chef kontaktas omgående.
- . Ansvarig chef beslutar om vilka personer i verksamheten som ska informeras om det inträffade
- . Skyddsombud/facklig förtroendeman informeras
- . Den fackliga organisationen har möjlighet att närvara vid samtalen om medarbetaren så önskar.
- . Ansvarig för utredningen samtalar med berörda, samlar in fakta och lämnar förslag till åtgärder.
- . Förvaltningschefen fattar beslut i samråd med ansvarig chef om åtgärder utifrån utredningens resultat.
- . Ansvarig chef samtalar med medarbetaren och kartlägger behov av personligt stöd.
- . Individuell plan för medarbetaren arbetas fram utifrån utredningens resultat
- . Ansvarig chef följer upp och utvärderar den utarbetade individuella planen för medarbetaren.

Finns allvarlig misstanke mot enskild personal ska berörd chef omedelbart ta kontakt med förvaltningschef/personalavdelning för att diskutera en eventuell avstängning från arbetet. Beslut om avstängning fattas av förvaltningschefen.

Åtgärder som medarbetare har möjlighet att få som stöd:

- . Kontinuerlig uppföljning medarbetare – chef
- . Krisstöd/samtalsstöd från företagshälsovården
- . Översyn av den aktuella arbetssituationen

Förutom de främjande, förebyggande och åtgärdande aktiviteterna som beskrivs i denna plan, har varje arbetslag även andra aktiviteter utifrån deras egna utvärderingar.

Utvärdering av gällande plan.

Årets plan ska utvärderas senast 2017-03-31

Utvärdering sker via elev- och föräldraenkät som görs centralt, samtal med elevgrupper och personal samt som en del i vårt kvalitetsarbete under period 2 2016/2017.

Ansvarig för att årets plan utvärderas är rektor.

Här finner du definitioner på olika begrepp som används när vi talar om diskriminering och kränkningar.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. /P>

På vilka grunder kan man bli diskriminerad?

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
 - Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]
-

Handlingsplan vid oroliga situationer

Inom skolan där många människor möts uppstår ibland situationer som kan upplevas som oroliga eller hotfulla. Främst är det i situationer som är svåra att överblicka som t ex i korridorer, på skolgården och i omklädningsrum. Därför är det av största vikt att dessa områden behöver förstärkt uppmärksamhet från personalens sida för att förebygga att kränkningar och oroliga situationer uppstår.

Ett öppet och förtroligt förhållande mellan alla, personal, elever och föräldrar, medför en god arbetsmiljö.

All personal ska vara informerad om handlingsplanen, som finns tillgänglig på Fronter.

Förebyggande

- Vilka allmänna risker finns det för oroliga situationer i verksamheten?
- Finns det några barn- elevgrupper som kan tänkas vara särskilt i riskzonen?
- Finns det några särskilda situationer där det tydligt förekommer risk för oroligheter?
- Finns det någon eller några delar i byggnaden/byggnaderna där riskerna särskilt bör uppmärksammas?
- Finns det någon eller några delar av skolområdet som särskilt bör uppmärksammas?

Om situationer uppstår

- Försök att avleda eleven/eleverna genom att bryta händelseförloppet. Se i första hand till att ingen blir skadad. (Berörd personal ansvarar)
 - Om situationen kräver gör personalbyte. (Berörd personal ansvarar)
 - Om situationen kräver personalförstärkning: (Om det inte finns personal i omgivningen som kan hjälpa till) kontakta skolledningen. (Berörd personal ansvarar)
 - Informera berörd personal, föräldrar m.fl. (Berörd lärare ansvarar)
 - Utred händelsen, är det en konflikt eller kränkning. Vid kränkning görs en anmälan till rektor. (Berörd lärare ansvarar)
 - Utredning genomförs. (Rektor ansvarar)
-